

ВИЗНАЧЕННЯ СКЛАДОВИХ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Водолазкін Р.В.

Східноукраїнський національний університет імені В. Даля

Ринкові стосунки передбачають наявність небезпек для свої учасників, особливо це стосується суб'єктів підприємницької діяльності, що на свій страх та ризик кожного дня стикаються з цими загрозами. Будь-який керівник зрілого підприємства в певний період розвитку стикається з проблемою захисту інтересів від протиправних посягань різного роду недоброзичливців. Проте якщо підприємство щойно створене, то керівник має взяти за правило спроектувати захисну систему від таких зовнішніх загроз. Така система захисту носить назву системи економічної безпеки підприємства.

Економічна безпека в загальному розумінні – це стан економіки країни, при якому відбувається стійке економічне зростання; ефективне задоволення економічних потреб кожного споживача; контроль держави руху та використання національних ресурсів матеріальної та нематеріальної природи; захист економічних інтересів країни на національному і міжнародному ринках. Економічна безпека є невід'ємною складовою національної безпеки, являє собою її фундамент і матеріальну базу. Об'єктом економічної безпеки виступає як економічна система узята в цілому, так і її складові елементи: природні багатства, виробничі і невиробничі фонди, нерухомість, всі види ресурсів, господарські структури, кожна людина як в соціальній групі, так і окремо [1].

Економічна безпека підприємства – це рівень його захищеності від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загроз, а також чинників, які дестабілізують нормальне функціонування його підсистем [2].

Для кожного взятого окремо підприємства зовнішні і внутрішні загрози будуть радикально відмінюватися – що є загрозою для одного підприємства, може бути можливістю для іншого. В той же час, на наш погляд, вказані категорії включають окремі елементи, які прийнятні практично до будь-якого суб'єкта господарської діяльності. Такі елементи формують цілісну систему економічної безпеки підприємства (рис. 1).

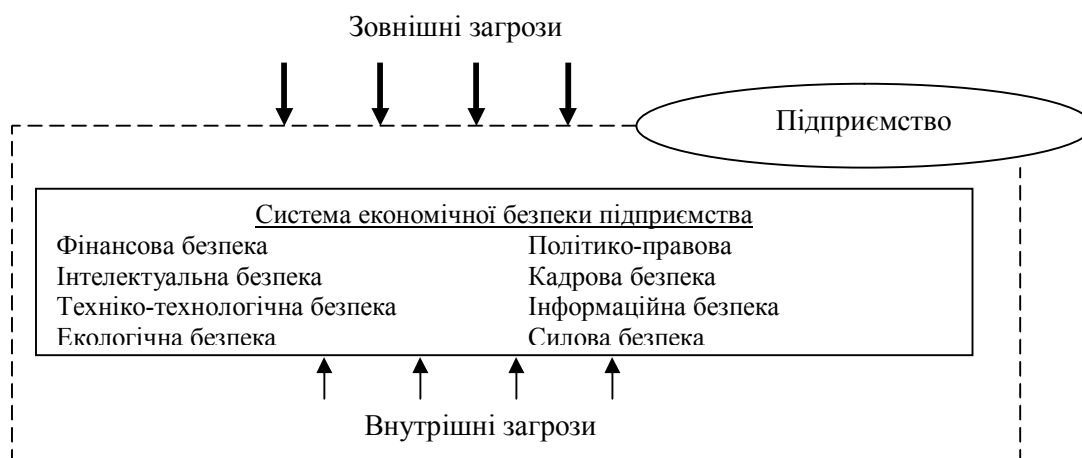

Рис. 1. Складові системи економічної безпеки підприємства

До зовнішніх загроз і дестабілізуючих чинників можна віднести протиправну діяльність кримінальних структур, конкурентів, підприємств і приватних осіб, що займаються промисловим шпигунством або шахрайством, неспроможних ділових партнерів, раніше звільнених за різні проступки співробітників підприємства, а також правопорушення з боку корумпованих елементів з числа представників контролюючих і правоохоронних органів [3].

До внутрішніх загроз і дестабілізуючих чинників відносяться дії або бездіяльність (в тому числі навмисні і ненавмисні) співробітників підприємства, що суперечать інтересам його комерційної діяльності, наслідком яких можуть бути нанесення економічного збитку підприємству, витік або втрата інформаційних ресурсів (у тому числі відомостей, що становлять комерційну таємницю або конфіденційну інформацію), підрив її ділового іміджу в бізнес-колах, виникнення проблем у взаєминах з реальними і потенційними партнерами (аж до втрати важливих контрактів), конфліктних ситуацій з представниками кримінального середовища, конкурентами, контролюючими та правоохоронними органами, виробничий травматизм або загибель персоналу і т.д.

В залежності від функціональної спрямованості складових економічної безпеки підприємства необхідно формувати систему управління таким чином, щоб кожний елемент гармонійно відтворював єдину концепцію безпеки. Тільки якщо забезпечити високу ефективність роботи кожної складової економічної безпеки підприємства, можна стверджувати, що така система на підприємстві створена та функціонує у повному обсязі.

Література

1. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення : монографія / Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. – К.: Лібра, 2003. – 280 с.
2. Ляшенко О. М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства: монографія. / О. М. Ляшенко. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2011. – 400 с.
3. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство: в 3 т. – Т.1 / [О. М. Ляшенко, Ю. С. Погорелов, В. Л. Безбожний та ін.] ; за заг. ред. Г. В. Козаченко. – Луганськ: Елтон – 2, 2010. – 282 с.